

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ МІГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ ТА КРАЇН ЄС

Фролова А. А., студентка,
Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського",
internationaleconomistfaa@gmail.com

Значний інтерес для України становить міграційна політика Європейського союзу. При удосконаленні міграційної політики України напруження Європейського Союзу у сфері міграції мають враховуватися з огляду на євроінтеграційні прагнення України. Міграційна політика ЄС змінювалась зі зміною обставин, в одних випадках вважається, що приймаючій країні необхідні мігранти, а в інших — виявляється небажаною та відбувається посилення міграційних законів та політики. Виходячи з зазначеного, порівняльний аналіз міграційної політики України та країн ЄС є актуальним та важливим для подальшого розвитку України.

Основою формування ефективної міграційної політики держави є аналіз міграційної активності населення. За допомогою відповідного набору показників можна проаналізувати ефективність міграційної політики будь-якої країни.

Таблиця 1. Показники для проведення аналізу ефективності міграційної політики України та країн ЄС в період з 2010 по 2017 роки [1-3]

Показники	Роки	Україна	Польща	Румунія	Чехія	Латвія
Населення, млн осіб	2010	45,8	38	20,2	10,4	2
	2015	45,1	37,9	19,8	10,5	1,9
	2017	44,8	37,9	19,5	10,5	1,9
Кількість емігрантів, млн осіб	2010	5,5	3,9	3,3	0,796	0,306
	2015	5,8	4,3	3,4	0,856	0,358
	2017	5,9	4,7	3,6	0,962	0,374
Частка емігрантів у відсотках до загальної кількості населення	2010	12	10,3	16,3	7,7	15,3
	2015	12,9	11,3	17,2	8,2	18,8
	2017	13,2	12,4	18,5	9,2	19,7
Грошові перекази отримані, млрд дол. США	2010	6,5	7,7	0,641	1,2	1,3
	2015	8,5	6,8	3,1	2,7	1,3
	2017	12,2	6,9	4,3	3,6	1,3
Заробітна плата, дол. США	2010	283,5	1124	609,5	1273,4	839,2
	2015	192	1009,1	638,8	1089,1	907,6
	2017	267,1	1122,5	819,4	1285,6	1046,1

Проаналізуємо показники (табл. 1), завдяки яким можна охарактеризувати сучасний стан міграційної політики як України, так і країн ЄС. В період з 2010 по 2017 роки загальна чисельність населення в Чехії незначно зросла, а в інших країнах має тенденцію зменшення чисельності населення, завдяки демографічним проблемам та еміграції населення.

Міграція дає працівникові можливість покращити умови життя та праці, і сприяти його соціальному розвитку. У 2017 році по відношенню до 2010 року в досліджуваних країнах спостерігається істотне зростання чисельності емігрантів. Кількість емігрантів у 2017 році в Україні досягнула 5,9 млн осіб, в Польщі — 4,7 млн осіб, Румунії — 3,6 млн осіб, Чехії — 962 тис. осіб, тоді як в Латвії — 374 тис. осіб [2]. Дані відображають тенденцію збільшення в означених роках частки емігрантів до загальної кількості населення на 1,2% в Україні та на 4,4% в Латвії. У загальній кількості населення частка емігрантів Латвії досягає 19,7% у 2017 році, тоді як у 2010 році становила 15,3%.

Грошові перекази отримані від заробітчан покращують умови життя сімей мігрантів, сприяють скороченню бідності та підвищують купівельну спроможність. У 2017 році Україна отримала від заробітчан

12,2 млрд доларів США, тоді як у 2015 році сума отриманих грошових переказів становила 8,5 млрд доларів США, а у 2010 році — 6,5 млрд доларів США, тобто спостерігається тенденція зростання грошових переказів [2]. Протягом всього досліджуваного періоду заробітчани Латвії відправляли на батьківщину 1,3 млрд доларів США щороку [2].

У 2017 році максимальне значення заробітної плати спостерігаємо в Чехії — 1285,6 доларів США, мінімальне ж в Україні — 267,1 доларів США [3]. В Латвії заробітна плата має тенденцію до зростання: в 2010 році вона становила лише 839,2 доларів США, в 2017 досягла 1046,1 доларів США [3]. Таким чином в Латвії відбулося зростання показника заробітної плати 2017 року відповідно до 2010 року на 24,7%, в той самий час в Румунії — на 34,4%, в Чехії — на 1%. Тоді як в Україні відбулося зниження показника заробітної плати 2017 року відповідно до 2010 року на 5,8%, а в Польщі — на 0,1% [3]. Оскільки показник оплати праці в Україні порівняно з іншими країнами ЄС становив мінімальне значення, тому реальний потік зворотних мігрантів відбудеться за умов підвищення заробітної плати до рівня європейських країн.

В межах удосконалення міграційної політики України необхідно брати до уваги закордонний досвід, зокрема країн ЄС. Міграційна політика України має сприяти зниженню факторів щодо масового виїзду населення. Можна надати приклад міграційної політики відносно українських громадян, що проживають за кордоном на прикладі Польщі. Позитивними рисами міграційної політики Польщі було стимулювання повернення польських громадян із-за кордону та залучення трудових мігрантів до місцевого ринку.

Вивчення досвіду Латвії у роботі з діаспорою є принципово важливим для України. Більшість діаспоряни готові повернутися, щоб відкрити власну справу, тому в Латвії був створений грантовий фонд для допомоги, де за наявності гарного бізнес-плану можна отримати грант на суму до 9000 євро. За допомогою бази соціального житла в Латвії тим, хто прожив за кордоном останні 3 роки, надається безкоштовно житло на 2 роки за умови, що ці люди працевлаштуються або відкриють власний бізнес та переїдуть до нового житла за цей час.

Аналіз зарубіжного досвіду щодо ефективності міграційної політики надає підстави стверджувати про необхідність удосконалення міграційної політики України, так як ефективна міграційна політика дозволяє зробити негативні наслідки міграції більш керованими. Отримана завдяки дослідженню інформація дає змогу дійти низки важливих висновків, які можуть бути покладені в основу деяких рекомендацій щодо удосконалення міграційної політики України, викладених нижче.

З метою удосконалення міграційної політики держави, підвищення її ефективності керівництву держави необхідно запровадити наступні заходи, які мають бути спрямовані передовсім на:

- здійснення періодичного моніторингу міграції України;
- попередження постійної еміграції трудових ресурсів на основі моніторингу, прогнозування та розпізнавання негативних тенденцій, яке дозволило б удосконалити міграційну політику України;
- підвищення рівня соціальної захищеності українських емігрантів за кордоном;
- сприяння у працевлаштуванні зворотних мігрантів;
- залучення мігрантів до підприємництва;
- забезпечення зворотності мігрантів;
- запозичення зарубіжного досвіду країн ЄС щодо їхньої ефективності міграційної політики та впровадження певних стратегічних заходів в Україні;
- співробітництво з країнами ЄС в питаннях обміну інформацією та вдосконалення міграційного законодавства;
- сприяння розвитку міжнародного співробітництва у сфері міграції, тобто залучення трудових ресурсів з-за кордону, як роблять сусідні країни ЄС;
- залучення висококваліфікованих іммігрантів.

Список використаних джерел:

1. Population, total // The World Bank. URL: <https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL?end=2016&end=2016&start=2010&start=2010>
2. Migration data portal. URL: https://migrationdataportal.org/data?i=stock_abs_&t=2017
3. Gross Average Monthly Wages by Country and Year // United Nations Economic Commission for Europe. URL: https://w3.unece.org/PXWeb2015/pxweb/en/STAT/STAT__20-ME__3-MELF